

In gesprek met Eline Arbo

door: Annet Veenstra

“Kan idealisme wel zonder fundamentalisme? Dat vraag ik me steeds vaker af.” Eline Arbo is de nieuwste aanwinst van Toneelschuur Producties. Nog voordat ze afgestudeerd was, haalde ze reeds de landelijke dagbladen als een van de initiatiefnemers van een alternatief ITs-festival (Vuurwerk). Dat politieke engagement zet ze vurig voort als voorvechter van een nieuwe generatie.

“Onze ouders en voorouders hebben een paar stevige fouten gemaakt in de opbouw van deze neoliberalistische samenleving. Ze hebben getracht alles in statistiek en economie te vatten, met als resultaat een kille maatschappij die zijn eigen aarde en mensen rustig verwaarloost voor een paar centen meer.”

De verandering begint bij haar generatie, als het aan Eline Arbo ligt. “Wij zitten nu gevangen in het systeem van onze ouders en zijn zoekende naar een nieuwe vorm van samenleven. De valkuil in die zoektocht is apathie. Mijn generatie is opgegroeid in een uiterst complexe maatschappij. Je kunt gemakkelijk denken: het heeft allemaal toch geen zin. Maar we moeten wakker worden en hoogmoedig durven zijn. Je móet geloven dat je de wereld wel degelijk kunt veranderen. De kracht die uit die hoogmoed voortvloeit, die verandert uiteindelijk de wereld.”

Geen wonder eigenlijk, dat Eline dit jaar *Het lijden van de jonge Werther* op de planken brengt. Deze debuutroman (1774) van Johann Wolfgang von Goethe was eveneens een aanklacht tegen het systeem; dat van de Verlichting. Hoofdpersoon Werther zet zich in zijn jeugdige *Sturm und drang* af tegen een kille maatschappij die louter de rede centraal stelt. Verteerd door liefde voor een vrouw die zich al vergeven heeft aan een ander, maakt Werther zichzelf uiteindelijk van kant.

“Met een stevige zelfmoordgolf door heel Europa tot gevolgd,” aldus Arbo. “Werther was wellicht extreem in zijn nadruk op het gevoel, maar hij heeft wel een jonge generatie wakker geschud. Goethe’s Werther bereidde de weg voor de romantiek. Alle grote kunst heeft de kracht om mensen op een ander spoor te zetten.”

Al op de regieopleiding was het Eline’s wens om bij Toneelschuur te belanden. “Andere productiehuzen geven veel mensen een kleine kans, Toneelschuur geeft weinig mensen een grote kans. Uniek in Nederland dus. Hier voelt niet iedere productie als een examen met het dreigende risico dat je contract niet verlengd wordt. Toneelschuur gaat echt voor een aantal jaar een verbond met je aan. Dat betekent dat er ook eens iets mag mislukken. En dat is een groot goed in het huidige theaterlandschap.”

Eline hoopt de komende jaren voorstellingen te maken die de samenleving niet zozeer een spiegel voorhouden van de status quo, maar die eerder voorstellen zijn voor hoe het anders kan. Voorstellen waarin de vraag centraal staat: wat betekent het om samen te leven? Op een goede manier samenleven is immers een van de moeilijkste uitdagingen die we als mensheid kennen. Zware kost dus, met die vraag als leidraad. Toch wil Eline toegankelijke voorstellingen maken, met humor als middel. “Toegankelijke voorstellingen over moeilijke thema’s. Ideeënstukken, verkleed als absurde komedies.” De jongste aanwinst van Toneelschuur Producties timmert met veel *sturm und drang* aan de weg. Met de tomeloze kracht van een jonge Werther, maar met een vermoedelijk veel zonniger toekomst.